

**נוהל הסמכה של מעבדות לביצוע אנליזות לגורמים כימיים בבדיקות סביבתיות תעסוקתיות
(להלן מעבדת אנליזה).**

1. **מטרת נוהל** זה לקבוע את הליך הסמכת מעבדות אנליזה, הנדרש מכוח תקנות הבטיחות בעבודה, את אופן פעולתן, הקשר בין לבין אגף הפקוח על העבודה, וכן את הליך חידוש ההסמכה, ביטולה או השעייתה.
2. **הגדרות:**
מעבדת אנליזה - מעבדה בעלת אישור תקף מאת מפקח העבודה הראשי לביצוע אנליזות לגורמים כימיים בבדיקות סביבתיות תעסוקתיות. רשימת מעבדות אנליזה מתפרסמת באתר של משרד התמ"ת www.moital.gov.il/pikuah.
מנהל מעבדה – אדם האחראי ארגונית ומקצועית לפעולתה של המעבדה.
3. **היסוד המשפטי** להסמכת מעבדה ע"י מפקח העבודה הראשי הינה פקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש] התש"ל - 1970 ותקנות הבטיחות בעבודה שהותקנו מכוחה.
4. **התנאים המוקדמים להסמכה:**
הסמכה לפי תקן ISO 17025 : המעבדה נדרשת להיות בעלת הסמכה בהתאם לתקן ISO 17025 לגורמים הנקובים בתקנות הבטיחות המפורטות מטה, להם מבקשת המעבדה הסמכה.
מנהל מעבדה: קיים מנהל מעבדה העומד בראש המעבדה.
5. **תהליך ההסמכה:**
הגשת בקשה: מנהל המעבדה המבקשת הסמכה יפנה למעבדה הארצית לגיהות תעסוקתית (כתובת אלקטרונית Rima.Cohen@moital.gov.il, טלפון 03-7347072, פקס 03-6812167, כתובת – רח' סלמה 53 ת"א 66073). בבקשה יש לפרט את הפרטים הבאים:
שם, כתובת (לרבות כתובת אלקטרונית) ומספר טלפון של המעבדה,
שם ושם פרטי של מנהל המעבדה,
פרוט הגורמים השיטות שלגביהם מתבקשת ההסמכה.
הערה: תבחן בקשה למתן הסמכה לביצוע אנליזות של גורמים, שהינם נקובים בתקנות הבטיחות, ללא הסמכה לתקן ISO 17025, בתנאי, שמעבדה הוסמכה לתקן ISO 17025 לגורמים אחרים במסגרת אותה שיטה אנליטית.
חריגים: יבחנו בקשות למתן הסמכה מאת מפקח עבודה ראשי וללא הסמכה לתקן ISO 17025 לאותם גורמים ושיטות לגביהם לא קיימת בארץ מעבדה מוסמכת לתקן ISO 17025.
מפקח עבודה ראשי רשאי להסיר דרישה להסמכה לתקן ISO 17025 לגורמים מסוימים, כאשר סיבות מצדיקות זאת.
6. **הסמכה:** אם עומדת המעבדה בדרישות שפורטו לעיל, תועבר המלצה למתן הסמכה למפקח העבודה הראשי. ההסמכה תינתן לתקופה של שנה, לכל היותר.
הרחבת ההסמכה של מעבדה מוסמכת: מעבדת אנליזה המבקשת להרחיב את היקף פעולתה לגורמים ולשיטות נוספים, תפנה למעבדה ארצית לגיהות תעסוקתית בבקשה. הטיפול בבקשתה יעשה על פי המתואר בתהליך ההסמכה, בהתאמה.
7. **חידוש הסמכה:**
הסמכה תחודש על ידי מפקח העבודה הראשי בתנאים הבאים:
✓ המעבדה פועלת על פי כל הוראות נוהל זה ונהלי אגף הפיקוח על העבודה בעניין מעבדות מוסמכות וניטור סביבתי תעסוקתי,
✓ נציג המעבדה השתתף בימי עיון, שארגן אגף הפיקוח על העבודה, כפי שידרוש אגף הפיקוח על העבודה,
✓ לא חלו במעבדה שינויים המונעים המשך הסמכתה כמעבדה מוסמכת,
✓ ההסמכה בהתאם לתקן ISO 17025 הינה תקפה.
8. **אי חידוש הסמכה, ביטול הסמכה או השעיה:**

מפקח העבודה הראשי ראשי, בהליך המפורט להלן, לבטל בכל עת הסמכת מעבדה, להשעותה או לא לחדש את הסמכתה, אם נודע לו כי:

- המעבדה מתרשלת בביצוע אנליזות,
- המעבדה שגתה בשיקוליה המקצועיים,
- המעבדה התעלמה מנוהלים והוראות קיימות או פעלה בניגוד לכללי המקצוע או הנחיות המפקח העבודה הראשי או מי מטעמו,
- ההסמכה ניתנה על יסוד מידע כוזב או שגוי,
- חלו במעבדה שינויים המונעים המשך הסמכתה כמעבדה מוסמכת.

בדיקת ממצאים: הגיע מידע כי המעבדה אינה עומדת בדרישות לחידוש ההסמכה כמפורט לעיל, יועבר הנושא לבדיקת המעבדה הארצית לגיהות תעסוקתית.

צוות המעבדה הארצית לגיהות תעסוקתית יבדוק את המידע.

שימוע: נמצא ממש במידע הנ"ל תינתן למעבדה הזדמנות להשמיע את טענותיה והסבריה לגבי המעשים או המחדלים המיוחסים לה, בטרם תינתן החלטה על ידי מפקח עבודה ראשי.

החלטה והודעה: לאחר בדיקת הנושא תגיש המעבדה הארצית לגיהות תעסוקתית המלצותיה למפקח העבודה הראשי.

מפקח העבודה הראשי יחליט על הצעדים שנקוט, לרבות: אי חידוש הסמכת המעבדה, השעייתה לפרק זמן מוגבל וקביעת תנאים לחידוש ההסמכה, או ביטול ההסמכה.

אי חידוש ההסמכה, ההשעיה או ביטול ההסמכה יכולים להיות לכל הגורמים והשיטות, או לחלק מהם.

ההחלטה והנימוקים לאי חידוש ההסמכה, השעיה או ביטול ההסמכה תועבר למנהל המעבדה בכתב.

9. **חובת דיווח:**

על מנהל המעבדה לדווח למעבדה הארצית לגיהות תעסוקתית על כל שינוי בפרטים שדווחו, לרבות בהרכב כוח אדם, בצידוד או פרטים אחרים הקשורים לפעילות המעבדה.

10. **בקורת:**

נציגי אגף הפיקוח על העבודה ראשים לבקר מעת לעת ובהודעה מראש, במעבדה המוסמכת ולבדוק את כל הנוגע לפעילות המעבדה והסמכתה.

נספח מס' 1 – פרוט תקנות בעניין בדיקות סביבתיות תעסוקתיות

1. תקנות ארגון הפקוח על העבודה (ניטור סביבתי וניטור ביולוגי של עובדים בגורמים מזיקים) התשנ"א – 1990.
2. תקנות הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית ובריאות העובדים בעופרת), התשמ"ד – 1983.
3. תקנות הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית ובריאות העובדים בכספית), התשמ"ה – 1985.
4. תקנות הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית ובריאות העובדים בזרניך, (ארסן)), התשמ"ה – 1985.
5. תקנות הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית ובריאות העובדים בבנזן), התשמ"ד – 1983.
6. תקנות הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית ובריאות העובדים בויניל כלוריד), התשמ"ד – 1983.
7. תקנות הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית ובריאות העובדים באיזוציאנאטים), התשנ"ג – 1993.
8. תקנות הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית ובריאות העובדים בחומרי הדברה שהם זרחנים אורגניים וקרבוטנים), התשנ"ג – 1992.
9. תקנות הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית ובריאות העובדים בממיסים פחמיימניים ארומטיים מסויימים, התשנ"ג – 1993.
10. תקנות הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית ובריאות העובדים בממיסים פחמיימניים הלוגניים מסויימים), התשנ"א – 1990.
11. תקנות הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית ובריאות העובדים במתכות מסויימות), התשנ"ג – 1993.
12. תקנות הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית ובריאות הציבור והעובדים באסבסט, טלק וצורן דו חמצני גבישי), התשמ"ד – 1984.